Na temelju članka 17. stavka 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ("Narodne novine" broj 16/19) i članka 37., članka 38. stavka 1. točke 3. i članka 98. stavka 1. Statuta grada Belišća („Službeni glasnik grada Belišća" br. 5/09, 3/13, 11/14, 7/15, 1/16, 3/16, 1/18, 1/20, 1/21 i 13/22) Gradsko vijeće Grada Belišća, na 32. sjednici održanoj dana 27. studenoga 2023. godine, donijelo je

PLAN DJELOVANJA
Grada Belišća radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda za 2024. godinu

1. UVOD

Na temelju članka 18. stavka 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (Narodne novine 16/19, u daljnjem tekstu: Zakon) Gradsko vijeće Grada Belišća do 30. studenoga tekuće godine donosi plan djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.
Planom djelovanja definiraju se kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, upis u Registar šteta od prirodnih nepogoda te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Na temelju članka 18. stavka 2. Zakona Plan djelovanja sadržava:

- popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode,
- procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva,
- sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz Zakona i/ili drugim tijelima, znanstvenim ustanovama i stručnjacima za područje prirodnih nepogoda.

Gradonačelnik Grada Belišća Gradskom vijeću Grada Belišća, do 31. ožujka tekuće godine (za 2023. godinu do 31.3.2024. godine), dostavlja izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

Nositelji provedbe mjera iz Plana jesu:

- Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Grada Belišća, kojeg imenuje Gradsko vijeće Grada Belišća („Službeni glasnik grada Belišća" broj 7/21),
- Gradonačelnik Grada Belišća (u daljnjem tekstu: Gradonačelnik).

2. POJMOVI

Jedinstvene cijene su cijene koje donosi, objavljuje i unosi u Registar šteta Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Državno povjerenstvo) na prijedlog nadležnih ministarstava.
Katastrofa je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a nastanak kojeg nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite područne (regionalne) samouprave na području koje je događaj nastao te stanje nastalo kao posljedica terorizma ili ratnog djelovanja.
Oštećenik je fizička ili pravna osoba na čijoj je imovini utvrđena šteta od prirodnih nepogoda.
Prirodnom nepogodom smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu.
Registar šteta je digitalna baza podataka svih šteta nastalih zbog prirodnih nepogoda na području Republike Hrvatske.
Velika nesreća je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih čimbenika s posljedicom ugrožavanja zdravlja i života građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na mjestu nastanka događaja ili širem području, posljedice kojeg se ne mogu sanirati samo djelovanjem žurnih službi na području njegova nastanka.
Žurna pomoć je pomoć koja se dodjeljuje u slučajevima u kojima su posljedice na imovini stanovništva, pravnih osoba i javnoj infrastrukturi uzrokovane prirodnom nepogodom i/ili katastrofom takve da prijete ugrozom zdravlja i života stanovništva na područjima zahvaćenima prirodnom nepogodom.

3. PRIRODNE NEPOGODE IZGLEDNE ZA GRAD BELIŠĆE

Planom djelovanja Grada Belišća radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda za 2024. godinu određene su mjere i postupanje u slučaju nastanka prirodnih nepogoda izglednih za Grad Belišće:

- poplave izazvane izlijevanjem kopnenih vodenih tijela
- potresi
- ekstremne temperature i
- epidemije i pandemije.

Grad Belišće je, samostalno, odlučio da u Procjeni rizika za svoje područje obradi i:

- ekstremne vremenske prilike / grmljavinsko nevrijeme, padaline, vjetar te snijeg i led,
- suše, obzirom na učestale štete u ovom poljoprivrednom području.

Početno su identificirane prioritetne prijetnje za područje Županije i Grada, koje su obavezne za obradu /poplave; potresi; ekstremne temperature; epidemije i pandemije/, a potom i prijetnje iz vlastitog odabira: ekstremni vremenski uvjeti zajedno (vjetar, snijeg i led, tuča...) te suša, a i druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Tablica 1: Pregled prijetnji/rizika iz baze nacionalne razine a koje su identificirane za Osječko-baranjsku županiju, koje su obavezne za obradu za Grad Belišće (od rednog broja 1. do rednog broja 4.) i Pregled prijetnji/rizika koje je Grad Belišće sam identificirao za obradu u svojoj Procjeni rizika (od rednog broja 5. do rednog broja 6.)

Redni broj	Grupa rizika Rizik	Kratki opis scenarija	Utjecaj na društvene vrijednosti	Preventivne mjere	Mjere odgovora
1.	**Poplave Izlijevanje kopnenih vodenih tijela**	Uslijed podizanja voda vodotoka dolazi do plavljenja branjenih i nebranjenih područja. Sa istovremenim obimnim padalinama u dužem periodu, moguća je ugroza stambenih i gospodarskih objekata i građevina kritične infrastrukture, kao i druge potencijalne opasnosti i posljedice za stanovništvo, materijalna i kulturna dobra te okoliš na području većeg Grada Belišća, gdje su inače poplave u kišnim godinama učestale. Vodotok rijeke Drave dominira područjem a poplavna je i r.Karašica.	Opasnosti za stanovništvo: poplavljivanje objekata, opasnost od utapanja ljudi i životinja te zdravlje Opskrba vodom i odvodnja: poremećaj u funkcioniranju, izlijevanje otpadnih voda, potapanje podruma, zagađenja izvora vode. Cestovni promet: Prekidi u prometu na županijskim i lokalnim prometnicama Grada, otežano obavljanje svih djelatnosti do otklanjanja posljedica. Proizvodnja i distribucija električne energije: Duži prekidi u napajanju el. energijom dijelova Grada	Građenje, tehničko i gospodarsko održavanje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i vodnih građevina za melioracijsku odvodnju, tehničko i gospodarsko održavanje vodotoka i vodnog dobra, te druge radnje kojima se omogućuju kontrolirani neškodljivi protoci voda i njihovo namjensko korištenje. Izgradnja sustava ranog upozoravanja. Edukacija i osposobljavanje operativnih snaga sustava CZ i stanovništva područja Grada Belišća	Uzbunjivanje i obavješćivanje; Evakuacija, Zbrinjavanje, Sklanjanje, Spašavanje, (osoba, životinja, mobilne imovine) Pružanje prve pomoći.
2.	**Potresi**	Potres je elementarna nepogoda uzrokovana prirodnim događajem koji je vjerojatno najveći uzrok stradavanja ljudi i uništenja materijalnih dobara. Potresi su uzrok katastrofa koje karakterizira brz nastavak, a događaju se učestalo i bez prethodnog upozorenja. Izazivaju rušenje i	Potresi mogu uzrokovati sljedeće: veliki postotak oštećenosti stambenih građevina, industrijske i komunalne infrastrukture, probleme u komunikaciji, neprotočne prometnice, određen broj povrijeđenih i poginulih, štetu na materijalnim i kulturnim dobrima te okolišu, nedovoljne kapacitete za zbrinjavanje ozlijeđenih i evakuiranih itd.,	Protupotresno projektiranje i građenje građevina sukladno odgovarajućim tehničkim propisima i hrvatskim /europskim normama. Izgradnja sustava ranog upozoravanja. Edukacija i osposobljavanje operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Belišća i Osječko-baranjske županije	Uzbunjivanje i obavješćivanje, Evakuacija, Zbrinjavanje, Sklanjanje, Spašavanje iz ruševina (osoba, životinja, imovine) Pružanje prve pomoći.

		oštećivanje stambenih i gospodarskih objekata te onih općeg društvenog značaja te bitne infrastrukture.	te sekundarne katastrofalne opasnosti i posljedice: incidenti s opasnim tvarima, zaraze, gubitak radnih mjesta, siromašenje stanovništva i dr.		
3.	**Ekstremne vremenske prilike Ekstremne temperature**	Toplinski val kao prirodna pojava uzrokovana klimatskim promjenama, nastaje naglo bez prethodnih najava, neočekivano za Grad Belišće i Županiju, gdje je umjerena kontinentalna klima. Toplina može biti okidač za uzrok mnogih zdravstvenih stanja i izazvati umor, srčani udar ili konfuziju te dodatno pogoršati postojeće stanje kod kroničnih bolesnika. Zbog pripadanja području umjerene kontinentalne klime, područje Grada Belišća nema izraženijih toplinskih valova. Stanovnici primjećuju velike temperaturne dnevne i sezonske oscilacije, a štete su i u poljoprivredi i voćarstvu te uzgoju riba.	*Ekonomska analiza zdravstvenih učinaka i prilagodbe na klimatske promjene ukazuje na direktne i indirektne posljedice za zdravlje od pojave ekstremnih temperatura uslijed klimatskih promjena, i to:* povećana smrtnost i broj ozljeda, povećan rizik od zaraznih bolesti, prehrana i razvoj djece, negativan utjecaj na mentalno zdravlje i kardio-respiratorne bolesti. Isto tako, učinci toplinskih valova mogu za posljedice imati i onemoćalost dijela stanovnika, uginuće životinja u intenzivnom uzgoju, uvenuće dijela ratarskih kultura, smanjenja radnih učinaka fizičkih radnika, a osobitu pažnju treba posvetiti sprečavanju posljedica kod štićenika domova za starije i nemoćne osobe, udomiteljskih obitelji i kod starijih osoba Grada.	Zdravstvenim mjerama prevencije uz medijsku podršku u pružanju pravovremenih informacija, a vezano uz zaštitu od vrućine, ključan je i važan čimbenik očuvanja kardiološkog zdravlja, ali i zdravlja općenito. Edukacija i osposobljavanje stanovnika Grada Belišća. Kod razvoja javne vodovodne mreže potrebno je izgraditi i hidrantsku mrežu. Prostornim planovima, zahvatima u prostoru, uvjetima građenja i sl. obavezati sve investitore na priključenje na sustav javne vodovodne mreže. Rashlađivanje životinja u intenzivnom uzgoju na farmama.	Obavješćivanje, Sklanjanje u rizičnim periodima dana, Pružanje prve pomoći, Zbrinjavanje oboljelih.
4.	**Epidemije i pandemije Epidemije i pandemije**	Epidemija je pojavljivanje većeg broja oboljelih od iste bolesti na istom području. Pandemija je epidemija koja se širi na jedno ili više područja, npr. na više kontinenata. S epidemiološkog stajališta negativne posljedice mogu se očekivati zbog: Masovnih migracija i masovnih okupljanja stanovništva; improviziran i često skučen privremeni smještaj ljudi; oskudna opskrba pitkom vodom; oskudna i nekvalitetna prehrana; improvizirana dispozicija ljudskih i ostalih otpadnih tvari i nedostatna osobna higijena. Isto tako, neadekvatno odlaganje komunalnog otpada može biti uzročnik raznih zaraza. Epidemija može nastati samostalno i nije povezana s nikakvim drugim nepogodama, a može nastati i kao posljedica nekih drugih elementarnih nepogoda (potres, poplava i sl.).	U situaciji pojave određene epidemiološke i sanitarne ugroze posljedice po stanovništvo očitovale bi se u značajnom padu životnog standarda i prekidu uobičajenog načina života, a što bi se posljedično manifestiralo: -u nehigijenskim uvjetima smještaja, -masovnim migracijama i masovnim okupljanjem stanovništva, -u nedostatnoj opskrbljenosti pitkom vodom, -u prehrani koja ne zadovoljava ni minimalne potrebe, -u uvjetima koji onemogućavaju provođenje aktivnosti opće higijene, -improvizirana dispozicija ljudskih i ostalih otpadnih tvari, -oboljeli dio stanovništva nije u mogućnosti obavljati redovne poslove na radnom mjestu, kao ni kod kuće (poljoprivreda), -u pojavnosti bolesti sa mogućim komplikacijama i invaliditetom te sa smrtnim ishodom. Nepoduzimanje preventivnih mjera u	Preventivne DDD mjere, preventivna cijepljenja, održavanje higijene, zabrana okupljanja. Brze intervencijske higijensko epidemiološke djelatnosti u suradnji s ostalim djelatnostima Zavoda za javno zdravstvo OBŽ i sanitarne inspekcije. Zahvaljujući organiziranom djelovanju cjelokupnog sustava javnog zdravstva koji pridonosi zdravlju ljudi na području OBŽ, epidemiološka situacija zaraznih bolesti može se ocijeniti povoljnom. Bolesti protiv kojih se cijepi potisnute su na niske brojeve (ospice, rubeola, zaušnjaci, hripavac, tetanus), a neke su i posve eliminirane (difterija, poliomijelitis). Mogućnost pojavnosti stočnih zaraznih bolesti na području Grada Belišća pa i OBŽ, je mala; zbog dobre educiranosti posjednika životinja o istima te kontakta koji veterinarske institucije sa područja imaju sa posjednicima. Bolesti stočnog fonda	Obavješćivanje, Edukacija, Cijepljenje, DDD mjere, Higijensko-epidemiološka djelatnost, Zaštita vode.

		Mogućnost pojave epidemije prve grupe vrste pojavnosti predstavlja realnu opasnost za stanovništvo bilo kojeg područja, pa tako i za stanovnike Grada Belišća.	pogledu zaštite, prvenstveno prehrambenih artikala i vode, kao i nepravovremeno i nedovoljno efikasno djelovanje na nastalu epidemiološku ili sanitarnu ugrozu u konačnici rezultira teškim dalekosežnim posljedicama. Dodatni negativni utjecaj na svijest stanovništva, uz sve ranije naznačeno, izazvao bi eventualno mogući nedostatak dovoljnog broja medicinskog osoblja i lijekova za sprečavanje i saniranje posljedica zaraze.	mogu prvenstveno biti uzrokovane mikroorganizmima i parazitima.	
5. Pregled prijetnji/rizika koje je Grad Belišće sam identificirao za obradu u svojoj Procjeni rizika	**Ekstremne vremenske prilike Grmljavinsko nevrijeme Padaline Vjetar Snijeg i led**	Potencijalni meteorološki uvjeti za stvaranje poledice pri tlu, tj.oborinski dani u kojima je temperatura zraka pri tlu (na 5cm) 0° ili na 2m 3° C (za postaje koje nemaju mjerenje temp. zraka pri tlu) Broj dana s padanjem snijega, maksimalna visina novog snijega i max.visina snježnog pokrivača. Broj dana s krutom oborinom (tuča, sugradica i ledena zrna). Udari munje; oštećenja na nasadima i usjevima; oštećenja građevina i šuma; štete na infrastrukturi; prekidi u prometovanju i dr.	Problemi u prometu, opskrbi naselja Grada, problemi kod pružanja zdravstvenih usluga, štete na poljoprivrednim površinama, štete na objektima. Pojava leda na objektima kritične infrastrukture (elektroenergetika, telekomunikacije, vodoopskrba, opskrba plinom) može učiniti znatne materijalne štete. Štete u poljoprivredi, šumskom fondu, flori i fauni.	Edukacija i osposobljavanje stanovništva. U cilju ublažavanja posljedica od snježnih oborina i poledica potrebno je redovito čišćenje pločnika, pristupnih putova, čišćenje snijega i leda sa vozila prije uključivanja u promet i korištenje zimske opreme na vozilima, i sl. Poštivanje urbanističkih mjera u izgradnji objekata smanjiti će se posljedice uzrokovane kišom i/ili tučom, snijegom, gromobranske instalacije	Rano obavješćivanje i upozoravanje, Pripremljena zimska služba, Sklanjanje (s otvorenog prostora osoba, životinja, imovine)
6. Pregled prijetnji/rizika koje je Grad Belišće sam identificirao za obradu u svojoj Procjeni rizika	**Suše** **Suše**	Meteorološka suša ili dulje razdoblje bez oborine može uzrokovati ozbiljne štete u poljodjelstvu, vodoprivredi te drugim oblastima ovog poljoprivrednog područja.Za poljodjelstvo mogu biti opasne suše koje nastaju u vegetacijskom razdoblju. Nedostatak oborina u duljem vremenskom razdoblju može, s određenim pomakom, uzrokovati i hidrološku sušu koja se očituje smanjenjem i dubinskih zaliha vode.	Štete u poljoprivredi i voćarstvu ali i flori i fauni. Smanjivanjem nivoa i količine vode u vodnim objektima otežala bi se distribucija iste korisnicima, a mogućnosti pojave zaraza (hidrične epidemije, trbušni tifus, dizenterija, hepatitis) su veće. Poljoprivreda u Gradu Belišću svake godine ima šteta zbog neizgrađenosti sustava navodnjavanja u ovom području bogatom vodama.	Uspostava navodnjavanja Osiguranje usjeva Edukacija i osposobljavanje poljodjelaca ali i operativnih snaga CZ Grada	Upozoravanje Navodnjavane

3.1. NAJČEŠĆE PRIRODNE NEPOGODE NA PODRUČJU GRADA BELIŠĆA:

3.1.1. Mraz

Mraz je oborina koja nastaje kad uz hladno tlo prizemni sloj zraka pri temperaturi nižoj od 0° C izravno prijeđe iz vodene pare u led. Prilikom pojave niske temperature voda se smrzava što dovodi do pucanja i širenja tkiva te odumiranja biljaka. Pojavljuje se od rujna do svibnja, pri čemu je najopasniji ako se pojavi u vegetacijskom razdoblju.

Posljedice mogu biti smanjenje prinosa u poljoprivredi i povrtlarstvu..

Najveći broj dana s mrazom imaju zimski mjeseci, osobito prosinac (8 dana). Međutim, pojave mraza su nepovoljne ukoliko se pojave u vegetacijskom razdoblju, a osobito u travnju na početku vegetacijskog razdoblja. Ponekad se mraz može javiti i u svibnju i lipnju, zbog utjecaja polarnih zračnih masa. U jesen se također javljaju mrazevi ali ne u tolikoj mjeri kao u proljeće, dok se jaki mrazevi javljaju tek u studenom.

Broj dana s maglom javlja se u prosjeku 30-50 dana godišnje. Najveći broj magli u nizinama su radijacijskog porijekla, tj. prizemne magle koje nastaju ižaravanjem tla u vedrim noćima.

Rizik	Kratak opis scenarija	Utjecaj na društvene vrijednosti	Preventivne mjere	Mjere odgovora
1. Mraz	Mraz je oborina koja nastaje kad uz hladno tlo prizemni sloj zraka pri temperaturi nižoj od 0°C izravno prijeđe iz vodene pare u led. Prilikom pojave niske temperature dolazi do smrzavanja vode što dovodi do pucanja i širenja tkiva te odumiranje biljaka. Pojavljuje se od rujna do svibnja, pri čemu je najopasniji onaj koji se pojavi u vegetacijskom razdoblju.	Posljedice mogu biti smanjenje prinosa u poljoprivredi i povrtlarstvu.	U preventivno djelovanje prije svega spada izrada staklenika ili plastenika čime se zaštićuju nasadi i urod od posljedica mraza. Kod većih gospodarstvenika, kao i na područjima koja se ne mogu štititi plastenicima preventivno ulaganje je osiguranje uroda i nasada od posljedica mraza kod osiguravajućih društva što se može djelomično osigurati i iz fondova EU.	Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice mraza.

3.1.2. Suša

Meteorološka suša ili dulje razdoblje bez oborina može uzrokovati ozbiljne štete u poljodjelstvu, vodoprivredi te drugim gospodarskim djelatnostima. Za poljodjelstvo mogu biti opasne suše koje nastaju u vegetacijskom razdoblju. Nedostatak oborina u duljem razdoblju može, s određenim faznim pomakom, uzrokovati i hidrološku sušu koja se očituje smanjenjem površinskih i dubinskih zaliha vode.
Obzirom na visoku pojavnost suša kao elementarne nepogode u području Grada, pri čemu se smjenjuju suše i poplave gotovo svake 2-3 godine, Radna skupina je odlučila analizirati rizik ove pojave.
Meteorološka suša ili dulje razdoblje bez oborine može uzrokovati ozbiljne štete u poljodjelstvu, vodoprivredi te u drugim gospodarskim djelatnostima.

Rizik	Kratak opis scenarija	Utjecaj na društvene vrijednosti	Preventivne mjere	Mjere odgovora
2. Suša	Meteorološka suša ili dulje razdoblje bez oborine može uzrokovati ozbiljne štete u poljodjelstvu, vodoprivredi te u drugim gospodarskim djelatnostima. Suša je često posljedica nailaska i duljeg zadržavanja anticiklone nad nekim područjem, kada uslijedi veća potražnja za vodom od opskrbe.	Za poljodjelstvo mogu biti opasne suše koje nastanu u vegetacijskom razdoblju dok ljetne suše pogoduju širenju šumskih požara. Nedostatak oborina u duljem vremenskom razdoblju može, s određenim faznim pomakom, uzrokovati i hidrološku sušu koja se očituje smanjenjem	U preventivno djelovanje prije svega spada izrada organizacije navodnjavanja čime se zaštićuju nasadi i urod od posljedica suše. Kod većih gospodarstvenika, kao i na područjima koja se ne mogu štititi navodnjavanjem preventivno ulaganje je osiguranje uroda i nasada od posljedica	Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode te sve ostale radnje kojima

	U uvjetima dužeg nedostatka oborina, visoke temperature i niske vlage zraka ubrzava se isparavanje vode iz zemljišta i biljaka, što uzrokuje postupno isušivanje zemljišta, ponajprije površinskih slojeva, a kasnije i dubljih slojeva gdje je korijenje biljaka.	površinskih i dubinskih zaliha vode. Opskrba vodom je definirana meteorološkim uvjetima, a potražnja uključuje eko-sustave i ljudske aktivnosti. Nestanak površinskih voda je ozbiljna prijetnja za opstanak divljih životinja	suše kod osiguravajućih društva što se može djelomično osigurati i iz fondova EU. Navodnjavanje najvrjednijih poljoprivrednih površina.	se smanjuju posljedice suše. Organizirana opskrba stanovništva pitkom vodom.

3.1.3. Poplava

Poplava je prirodni fenomen, pojava koje se ne može izbjeći, ali se rizici od poplavljivanja mogu smanjiti na prihvatljivu razinu poduzimanjem različitih preventivnih mjera. Poplave su među najopasnijim prirodnim nepogodama jer mogu uzrokovati gubitke ljudskih života, velike materijalne štete, oštećenje kulturnih dobara i ekološke katastrofe.

3.1.4. Tuča

Područje Hrvatske nalazi se u umjerenim geografskim širinama gdje je pojava tuče i sugradice relativno česta. Pojava tuče i sugradice najčešća je u toplom dijelu godine.
Štete zbog tuče moguće su na poljoprivrednim površinama, stambenim, gospodarskim i poslovnim objektima i automobilima.
Preventivno djelovanje prije svega podrazumijeva nabavu mreža protiv tuče čime se zaštićuju nasadi i urod od posljedica tuče. Kod većih gospodarstvenika i na područjima koja se ne mogu štititi mrežama preventivno ulaganje je osiguranje uroda i nasada kod osiguravajućih društava od posljedica tuče.
Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica, sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ako ih je bilo te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice nevremena s tučom.

U sljedećoj tablici prikazan je Popis prirodnih nepogoda za koje je odobrena pomoć za ublažavanje posljedica od prirodnih nepogoda u posljednje 2 godine na području Grada Belišća.

Tablica 1. Popis prirodnih nepogoda u Gradu Belišće unazad tri godine

Prirodna nepogoda		**Uništene kulture/građevine**	**Štete uslijed prirodnih nepogoda**
Godina	**Uzrok**		
2020. godina	prirodne nepogode – mraz	Prirodna nepogoda od mraza oštećenicima sa područja grada Belišća na voćarskim kulturama.	Ukupno 6 prijava te je iskazana ukupna šteta u iznosu od 254.518,90 kuna. Odobrena je pomoć za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda od mraza oštećenicima sa područja grada Belišća u ukupnom iznosu od 12.680,57 kuna
2021. godina	prirodne nepogode – mraz	Prirodna nepogoda od mraza oštećenicima sa područja grada Belišća na voćarskim kulturama.	Ukupno 9 prijava te je iskazana ukupna šteta u iznosu od 883.864,50 kuna. Odobrena je pomoć za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda od mraza oštećenicima sa područja grada Belišća u ukupnom iznosu od 10.730,47 kuna

	stanje prirodne nepogode - suša	Prirodna nepogoda - suša oštećenicima sa područja grada Belišća za poljoprivrednu proizvodnju.	Ukupno 25 prijava te je iskazana ukupna šteta u iznosu od 1.820.484,34 kuna. Isplate naknada za ublažavanje i uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda za sušu nije bilo.
2022. godina	**stanje prirodne nepogode - suša i tuča**	Prirodna nepogoda nastala na prinosima u poljoprivredi za prirodnu nepogodu tuču nastalu u 2022. godini i sušu nastalu u 2021. godini oštećenicima sa područja grada Belišća	Gradsko povjerenstvo je u postupku prijava šteta od prirodne nepogode zaprimilo ukupno 78 prijava, te je iskazalo ukupnu štetu u iznosu od 12.613.706,05 kuna. Pomoć za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda od oštećenicima sa područja grada Belišća bila je u ukupnom iznosu od 9.881,89 kuna.

Izvor: Grad Belišće

4. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE I POSTUPANJA NADLEŽNIH TIJELA

Odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije donosi župan na prijedlog gradonačelnika, u slučaju ispunjenja uvjeta iz Zakona. Vlada Republike Hrvatske može prema vlastitoj prosudbi proglasiti prirodnu nepogodu na području dviju ili više županija, Grada Zagreba ili na cijelom području Republike Hrvatske.

Radnje nakon proglašenja prirodne nepogode

Nakon proglašenja prirodne nepogode sukladno Zakonu, a radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela iz Zakona u svrhu provedbe ovoga istog provode sljedeće radnje:

1. prijavu prve procjene štete u Registar šteta
2. prijavu konačne procjene štete u Registar šteta
3. potvrdu konačne procjene štete u Registar šteta.

Prva procjena štete i unos podataka u Registar šteta

Oštećenik nakon nastanka prirodne nepogode prijavljuje štetu na imovini nadležnom Gradskom povjerenstvu u pisanom obliku, na propisanom obrascu, najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

Nakon isteka toga roka Gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Sadržaj i način dostave podataka u Registar šteta propisuje ministar financija pravilnikom.

Konačnu procjenu štete po svakom pojedinom oštećeniku koji je ispunio uvjete iz Zakona Gradsko povjerenstvo prijavljuje županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra šteta.

5. IZVJEŠĆE, REGISTAR ŠTETA I NADZOR

Izvješća Gradskog povjerenstava

Gradsko Povjerenstvo Grada Belišća za procjenu šteta od prirodnih nepogoda putem Registra šteta podnosi Povjerenstvu za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Osječko-baranjske županije izvješće o utrošku sredstava za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Gradsko Povjerenstvo Grada Belišća će Povjerenstvu Osječko-baranjske županije dostaviti i druge podatke koji osobito uključuju obrazloženja koja se odnose na utrošak i namjensko korištenje novčanih sredstava dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske, uključujući i izvore sredstava iz Europske unije. Izvještaj o uklanjanju posljedica prirodne nepogode i utrošku sredstava pomoći Gradsko Povjerenstvo Grada Belišća za procjenu šteta od prirodnih nepogoda će podnijeti u roku od 60 dana od dana primitka pomoći.

6. PRAVILNIK O REGISTRU ŠTETA OD PRIRODNIH NEPOGODA

Pravilnikom o Registru šteta od prirodnih nepogoda (Pravilnik, NN 65/19) propisuje se sadržaj, oblik i način dostave podataka o nastalim štetama od prirodnih nepogoda iz Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (»Narodne novine«, broj 16/19).

Županijsko povjerenstvo u roku od 30 dana od dana donošenja Odluke Vlade Republike Hrvatske o dodjeli sredstava pomoći putem Registra šteta, pisanim putem, podnosi Državnom povjerenstvu izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda sa stavke za prirodne nepogode u državnom proračunu Republike Hrvatske u skladu sa Zakonom.
Gradonačelnik Grada Belišća te krajnji korisnici odgovorni su za namjensko korištenje sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

7. PROCJENA OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA

Pod pojmom procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva podrazumijeva se procjena opreme i drugih sredstava nužnih za sanaciju, djelomično otklanjanje i ublažavanje štete nastale zbog djelovanja prirodne nepogode.
Opremom i sredstvima raspolažu subjekti koji su navedeni kao nositelji mjera za otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda.
Grad Belišće svake godine unaprjeđuje sustav civilne zaštite na području Grada, i to kontinuiranim osposobljavanjem snaga sustava civilne zaštite, educiranjem stanovništva o mogućim opasnostima od evidentiranih rizika, provođenjem vježbi kako bi svi sudionici sustava civilne zaštite bili upoznati sa svojim aktivnostima u slučaju mogućih rizika na području Grada. Također, Grad je odgovoran za osnivanje, razvoj, financiranje i opremanje sustava civilne zaštite na području Grada.
Grad Belišće izradio je Plan djelovanja civilne zaštite Grada Belišće. Plan je operativni dokument namijenjen potrebama djelovanja Stožera civilne zaštite Grada Belišća kao stručnog, operativnog i koordinativnog tijela za provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite u velikim nesrećama.
Grad Belišće izrađuje Procjenu rizika od velikih nesreća za područje Grada Belišća u svrhu smanjenja rizika i ublažavanja posljedica velikih nesreća po zdravlje i živote ljudi, materijalnih dobara i okoliša odnosno prepoznavanja i učinkovitijeg upravljanja rizicima.

Grad Belišće svake godine izdvaja iz svog Proračuna financijska sredstva za financiranje razvoja sustava civilne zaštite, žurne službe i operativne snage, HGSS-a, Hrvatski Crveni križ te na službe i pravne osobe od značaja za sustav civilne zaštite. Sukladno članku 58. Zakona o proračunu („Narodne novine", br. 144/21) sredstva proračunske zalihe mogu se koristiti za nepredviđene namjene za koje u Proračunu nisu osigurana sredstva ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da nisu utvrđena dovoljna sredstva jer ih pri planiranju Proračuna nije bilo moguće predvidjeti, za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju prirodnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja i ostalih nepredvidivih nesreća te za druge nepredviđene rashode tijekom godine.
Grad Belišće izradio je Reviziju I. Procjene rizika od velikih nesreća za područje Grada Belišća („Službeni glasnik grada Belišća" broj 4/21) u kojoj je provedena analiza sustava civilne zaštite Grada. Procjena ukupne spremnosti sustava civilne zaštite Grada u području provođenja preventivnih mjera i aktivnosti usmjerenih na zaštitu svih kategorija društvenih vrijednosti koje su potencijalno izložene štetnim utjecajima velikih nesreća je visoka.
Gradsko povjerenstvo Grada Belišća ostvaruje suradnju sa Županijskim povjerenstvom Osječko-baranjske županije za procjenu šteta od prirodnih nepogoda te sa istim usklađuje sve potrebne mjere i postupke oko provođenja ovog Plana.

8. NOSITELJI MJERA

Nositelji mjera za ublažavanje te otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda su operativne snage sustava civilne zaštite koje su definirane Zakonom o sustavu civilne zaštite:

- Stožer civilne zaštite Grada Belišća,
- Vatrogasna zajednica Grada Belišća,
- HGSS - Stanica Osijek,
- udruge,
- pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite Grada Belišća.

Osim operativnih snaga sustava civilne zaštite, kao nositelji određenih mjera u pojedinim ugrozama pojavit će se i:

- Centar za socijalnu skrb Valpovo,
- Zavod za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije,
- Hrvatske vode,
- HEP - interventne službe HEP ODS d.o.o.,
- Hrvatske šume d.o.o.,
- Hrvatske ceste d.o.o.,

Sve navedene snage koristit će se u provođenju mjera u slučaju svih prirodnih nepogoda ovisno o potrebama za tim snagama.

9. ZAKLJUČAK

Ovim planom evidentirane su moguće prirodne nepogode na području Grada Belišća. Svrha ovog plana je prikaz prirodnih nepogoda i njihovih specifičnosti na području Grada Belišća, prijašnjih šteta te njihovih posljedica kako bi se stanovništvo uputilo na primjene mjera sprječavanja nepogoda ili ublažavanja njihovih posljedica u slučaju kada su one nepredvidive te se stanovništvo ne može pravodobno pripremiti.

Analizirajući sve snage i sredstva vidljivo je da Grad Belišće ima snage kojima će provesti mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode. Preventivne radnje koje je Grad Belišće u mogućnosti provesti, kontinuirano će se provoditi tokom godine.

U svrhu jačanja održivosti i otpornosti poljoprivrede na klimatske promjene te umanjenja ekonomskih gubitaka prouzročenih nepovoljnim klimatskim prilikama potrebno je poticati poljoprivrednike na ugovaranje osiguranja njihove proizvodnje.
U cilju sprječavanja nastanka i ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda vrlo je bitna suradnja Grada Belišća, Vlade Republike Hrvatske, nadležnih ministarstava, operativnih snaga sustava civilne zaštite te stanovnika Grada Belišća koji svojim djelovanjem mogu u znatnoj mjeri spriječiti nastanak nekih prirodnih nepogoda i ublažiti njihove posljedice.

GRADSKO VIJEĆE GRADA BELIŠĆA

KLASA: 240-01/23-01/01
URBROJ: 2158-3-7/3-23-35
Belišće, 27. studenoga 2023. godine

REPUBLIKA HRVATSKA GRAD BELIŠĆE GRADSKO VIJEĆE OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

Predsjednik Gradskog vijeća:

Dario Fletko, mag.ing.comp.